

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie

2016 - 2020

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493).
2. Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).
4. Uchwała Nr XIV/105/2016 Rady Gminy z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie przyjęcia „Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych”.

II. Informacje ogólne:

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wywierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa:

- 1) Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) Zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej Szkodliwości Społecznej.

Uznanie przemocy w rodzinie za przestępstwo daje możliwość instytucjonalnej pomocy jej ofiarom.

III. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

1. Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć gmina: policja, pomoc społeczna, służba zdrowia, oraz organizacje pozarządowe.

Gmina

Zadania związane z udzieleniem rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie są zadaniami własnymi gminy i realizowane będą przez Gminną Komisję Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi. Mówi o tym Ustawa oraz Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Policja

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Do podstawowych zadań policji zawartych w art. 1 ust. 2 pkt. 1,2,3 Ustawy o policji, należą m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił po między sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o

przystępujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się w przypadku: ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiający diagnozę sytuacji,
- przygotować plan pomocy,
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,
- w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc.
- towarzyszyć w sądach, instytucjach publicznych klientowi, jeśli taka jest jego wola,
- prowadzić „Niebieską Kartę”

Służba zdrowia

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta, a ponieważ przemoc często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują uszkodzenia zdrowia psychicznego, dlatego też zjawisko przemocy w rodzinie kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. Zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza ma on obowiązek poinformowania władz o określonych okolicznościach, czyli o podejrzeniu wystąpienia przestępstwa. Może

również wydać zaświadczenie o odniesionych obrażeniach (obdukcja), podać informacje o możliwościach szukania pomocy.

Organizacje pozarządowe

Organizacje te często prowadzą:

- telefon zaufania dla ofiar przemocy,
- punkty informacyjno-konsultacyjne,
- ośrodki pomocy,
- świetlice dla dzieci z rodzin patologicznych,

W ramach swojej działalności oferują m. in.:

- pomoc psychologiczną
- pomoc prawną
- pomoc socjalną
- grupy wsparcia
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych

IV. Strategia i metody działania:

A. Przygotowanie diagnozy w gminie Zaręby Kościelne

1. Należy zebrać wszelkie dostępne dane, które pozwolą dokonać pomiaru zjawiska. Źródłem informacji będą statystyki policji, szkół, przychodni zdrowia, pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz badania ankietowe przeprowadzane wśród mieszkańców gminy.

2. Przeprowadzenie diagnozy i ustalenie zasobów środowiska lokalnego, a więc działalności instytucji, placówek, organizacji pozarządowych, świetlic, osób

zajmujących się pomaganiem i na tej podstawie opracowanie mapy zasobów środowiska lokalnego.

3. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, a także opinie na temat sposobu pomagania rodzinom, gdzie stosowana jest przemoc. Postawa sąsiadów – świadków przemocy często określa szybkość reagowania i ewentualnej interwencji umożliwiającej zatrzymanie pomocy. Badania można przeprowadzić za pomocą ankiet i/ lub wywiadów.

4. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy na danym terenie, a także poziom ich kwalifikacji potrzebnych do skutecznego pomagania.

5. Przygotowanie raportu o przemocy w rodzinie i zasobach środowiska lokalnego. Będzie on podstawą do tworzenia systemu pomocy w gminie.

B. Szczegółowe działanie w gminie

1. Opracowanie i realizacja szkolenia dla pracowników Policji, ze szczególnym uwzględnieniem służb patrolowo – interwencyjnych, dzielnicowych.

2. Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej, (jak udzielić wsparcia, w jaki sposób kierować ofiary przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).

- Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,

- Przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,
- Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty dotyczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,
- Występowanie do Komisarjatu Policji z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub o podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,
- Odwoływanie się od decyzji prokuratora, jeżeli zapadła decyzja o umorzeniu postępowania, a odwołanie jest zasadne.
- Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej,
- Inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc,
- Monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej,
- Występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art. 207 kk. tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.

3. Nawiązanie ścisłej współpracy z dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi i członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Zadaniem Zespołu jest stworzenie stale aktualizowanej bazy danych oraz monitorowanie ich funkcjonowania.

5. Zaplanowanie strategii postępowania w konkretnych przypadkach przemocy udziału potrzebnych instytucji, metod i sposobu przekazywanych informacji o prowadzonych działaniach.

6. Nawiązanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji w celu ułatwienia przepływu informacji.